

Aan de leden van de gemeenteraad

1923 — Waalre — 2023

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandelaar

H. Wiegerinck

Onderwerp

Septembercirculaire
gemeentefonds

Ons kenmerk

Datum

VERZONDEN 12 OKT. 2023

Geachte raadsleden,

Donderdag 28 september hebben wij u de programmabegroting 2024 toegestuurd. Zoals bekend was het toen nog niet mogelijk om de consequenties van de septembercirculaire gemeentefonds te verwerken in het raadsvoorstel bij de begroting. Wij willen wel graag dat de consequenties van de septembercirculaire onderdeel zijn van uw discussie over de begroting. Wij stellen daarom voor om de financiële gevolgen van deze circulaire onderdeel te laten zijn van het besluitvormingsproces van de begroting 2024 en de financiële consequenties van deze septembercirculaire te verwerken in de 1e begrotingswijziging 2024.

In deze raadsinformatiebrief worden alleen de consequenties van de circulaire voor de programmabegroting 2024 t/m 2027 verwerkt. De mutaties in de septembercirculaire voor het jaar 2023 zullen wij in de 4e turap 2023 verwerken. Het is goed om te realiseren dat met het vorig jaar toekennen van de extra Algemene uitkering van landelijk 1 miljard in 2026 door het rijk, het slechts om een gedeeltelijke compensatie van de teruggang van de algemene uitkering gaat. Het genoemde ravijnjaar blijft dus bestaan in 2026 door een flinke achteruitgang in de door ons te ontvangen Algemene uitkering uit het gemeentefonds, zoals u in onderstaande tabel kunt zien. Zo is de algemene uitkering in 2026 ruim 2 miljoen lager dan in 2025.

Bedragen x € 1.000

	2024	2025	2026	2027
Algemene uitkering mei-circulaire	28.468	29.224	26.899	26.890
mutaties september-circulaire				
Loon- en prijsontwikkeling	233	231	214	670
Hoeveelheidsverschillen	-76	-246	-264	-278
Taakmutaties	75	43	27	18
Stelpost jeugdzorg	-	-145	-34	-41
	232	-117	-57	369
Algemene uitkering september-circulaire	28.700	29.107	26.842	27.259

De belangrijkste mutaties als gevolg van de september-circulaire zijn:

- Ophoging door loon- en prijsontwikkeling voor alle jaren
- Vanaf 2027 indexering op basis van een nieuwe financieringssysteem aan de hand van het Bruto Binnenlands Product (BBP)
- Géén extra rijksbijdrage voor de dekking van de teruggang in de algemene uitkering van ruim 2 miljoen voor Waalre (vanaf 2026); zie toelichting hieronder over Ravijnjaar 2026.
- Hoeveelheidsverschillen door o.a.:
 - Lagere uitkering door minder bijstandsgerechtigden
 - Lagere uitkering als gevolg van hogere WOZ-waarden
 - Hogere uitkering door aanpassen aantal woningen en inwoners
- Taakmutatie WSW, veilig wonen en vroegsignalering

Ravijnjaar 2026: De kabinetsplannen reiken tot en met 2025. Voor gemeenten leiden die tot en met 2025 tot hogere baten uit het gemeentefonds en het opschorten van een omstreden bezuiniging: de zogeheten opschalingskorting. Opgeteld zien de gemeenten tot en met 2025 hun inkomsten daardoor toenemen. Het jaar erop, in 2026, vallen die baten sterk terug omdat het kabinet in het coalitieakkoord aangaf niet over het eigen graf heen te willen regeren. Voor Waalre valt de algemene uitkering hierdoor ruim 2 miljoen lager uit vanaf 2026. Hoe de gemeentefinanciën zich na 2026 zullen ontwikkelen is onzeker. Daarover kunnen gemeenten (via de VNG) pas met een volgend kabinet afspraken maken. De eerdere plannen van het kabinet over een nieuwe verdeling van het gemeentefonds zijn controversieel verklaard na de val van het kabinet. En het huidige kabinet heeft het besluit over de opschalingskorting doorgeschoven naar een volgend kabinet. Tussentijds is wel afgesproken om vanaf 2027 de indexering op basis van BBP te laten plaatsvinden.

	Bedragen x € 1.000			
	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting volgens boekwerk	1	201	21	105
Mutatie septembercirculaire 2023	232	-117	-57	369
Af: taakmutatie WSW	-16	-16	-15	-13
Af: taakmutatie veilig wonen	-7	-7	-7	
Af: taakmutatie bijzondere bijstand en vroegsignalering	-21			
Saldo begroting na verwerking septembercirculaire	189	61	-58	461

In de aanbestedingsbrief bij de programmabegroting 2024 hebben wij u de overweging meegegeven om mogelijke structurele ruimte op basis van de septembercirculaire in te zetten om de verhoging van de OZB te verminderen. Bovenstaande maakt helder dat de som van voor-/nadelen vanuit de septembercirculaire niet voor ieder jaar positief is, waardoor er geen structurele ruimte ontstaat. Het begrote exploitatieresultaat voor 2026 is daardoor zelfs negatief. Omdat een structureel sluitende begroting uitgangspunt is in het raadsprogramma, is er geen ruimte om de verhoging van de OZB te verminderen. Ook een beperking van de OZB-verhoging in 2024 werkt immers door in volgende jaren.

Het college stelt daarom voor om de hiervoor genoemde mutaties uit de september-circulaire toe te voegen/te onttrekken aan de post onvoorzien. In 2024 geeft dit extra ruimte voor het opvangen van mogelijke incidentele tegenvallers. Dit ook tegen de achtergrond dat er bij het opstellen van de begroting voor 2024 geen financiële ruimte was voor een dotatie aan de reserve Sociaal Domein, terwijl op deze reserve de afgelopen jaren wel een flink beroep is gedaan.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Burgemeester,

M.F. Oosterveer